

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Občinska konferenca LMS v Kranju

Mladina v naši družbi

Kranj, 12. novembra
Osnovno vprašanje, ki je spremljalo današnjo konferenco mladih kranjske občine, je bilo: mesto organizacije in mladina — samsameznika kot proizvajalca in upravljalca v naši družbeni skupnosti. V referatu in poročilih v komisijah so to vprašanje temeljito obdelali in ugotovili, da je današnja generacija, generacija, ki gradi in ki si v nenehnem ustvarjanju in iskanju lastnega izraza, ustvarja mesto v družbi. V preteklem letu je dosegla kranjska mladina številne uspehe, ki ji dajejo hkrati realne možnosti k novim — še večjim. Prav zaradi tega bo potrebno, da se organizacija LM vključuje čim bolj v vsakodnevno življenje in tako prerašča v organizacijo, ki je življenjskega pomena za vsakega mladega človeka.

Konferenci so razen številnih delegatov prisostvovali: predsednik CK LMS Francka Strmole, predsednik OK LMS Nace Pavlin, sekretar ObK ZKS Stefan Kadofč, predsednik ObO SZDL Stane Božič, podpredsednik ObLO Ivo Sečič, predsednik ObO ZB tovariš Kepič ter predstavniki številnih organizacij.

Konferenca je po poslušanju referata o aktualnih nalogah LM nadaljevala delo v treh komisijah, ki so obravnavale organiza-

cijsko-kadrovska vprašanja, vprašanja idejno-vzgojnega dela in delovanje mladih v delavskem in družbenem upravljanju. Razvila se je živahna razprava, saj se sodelovalo v komisijah okoli 35 delegatov, ki so opozorili na vrsto vsakodnevnih problemov in vprašanj, na katere so naleteli pri prizadevanjih za aktivno vključitev v splošno družbeno dogajanje v kolektivih, terenu in šoli, kot na vrsto specifičnih problemov s katero se mladinec in njegova organizacija srečuje. Iz razprav je bilo opaziti težnjo po organizacijskem in vsebinskem prilagajanju dela ljudske mladine.

(Nadaljevanje na 2. str.)

Ob tednu varnosti

Varujmo sebe in sotovariše

Tudi v razvoju higiensko-tehnološkega varstva so nastopale in še nastopajo številne spremembe. V začetku so za varnost pri delu skrbele sindikalne podružnice. Vzpredno z uvajanjem delavskega samoupravljanja pa so proizvajalci dokončno spoznali, da njihova služba dejansko varuje pred nesrečami. Zato so pričeli težiti za tem, da bi bilo delo varnostne službe čim bolj celovito; skratka — delavci so sami prevzeli odgovornost za organizacijo higiensko-tehnične službe. Preprečevanje nesreč pri delu namreč ni samo v interesu družbe kot celote, temveč tudi v interesu slehernega posameznika. Zato bodo ob tednu varnosti nedvomno manskije pregledali bilanco nesreč in se ob njih zamislili. Proučili bodo možnosti, kako bi se zmanjšalo število nesreč, ki sicer povsod — pri delu v tovarni, na poti v tovarno in pri vsakdanjih drobnih opravilih.

Nesreče pri delu so tudi na Gorenjskem težak problem, čeprav se odstotek nesreč na število zaposlenih v zadnjih petih letih ni bistveno povečal, v nekaterih primerih pa se je celo zmanjšal. Za primerjavo v posameznih letih naj nam služi devetmesečno obdobje. V omenjenem obdobju leta 1956 je bilo na območju OZSZ Kranj 42.251 zaposlenih in 3208 nesreč pri delu, v devetih mesecih leta 1958 48.589 zaposlenih in 3956 nesreč pri delu, v devetmesečnem obdobju preteklega leta 53.299 zaposlenih in 3830 nesreč

pri delu, do konca septembra letošnjega leta pa je bilo 4075 nesreč pri delu na 55.641 zaposlenih. Iz omenjenih števil lahko povzamemo, da je bil največji odstotek nesreč pri delu na število zaposlenih v prvih devetih mesecih leta 1958 (8,3 odstotka), sledijo pa devetmesečna obdobja v letu 1956 (7,8 odstotka), v letu 1957 (7,5 odstotka), v letu 1961 (7,32 odstotka), v letu 1959 (7,3 odstotka) in v preteklem letu (7,2 odstotka). Odstotek nesreč v letošnjem letu se je torej v primerjavi z ustreznim lanskoletnim obdobjem povečal za 0,12 odstotka. V letošnjem letu je bilo že tudi osem smrtnih nesreč na delovnem mestu, medtem ko sta dva zavarovanca umrla zaradi poškodb po nekaj dnevih. Vzroki, zaradi katerih je prišlo do smrtnih in drugih nesreč, so skoraj enakolični kakor prejšnja leta. Urejena delovišča, prehodi, osnovni red in boljša zaščita strojev in delavcev — vse to ni lahko bistveno zmanjšalo število nesreč. Trejina vseh nesreč pa še vedno nastane zaradi osebne nepazljivosti in neznanja. V preteklih devetih mesecih je bilo največ poškodb na prstih nog in na stopalih, nato pa sledijo poškodbe na prstih rok in na očeh. Največ nesreč se prime pri tretjo (514 primerov) in peto uro dela (504 primerov). Glede starosti ponesrečenec pa velja isto kakor prejšnja leta. Največ zavarovancev se ponesreči mlajših kakor 30 let (2.069 primerov). Največ nesreč se pripeti v ponedeljek, sledita pa mu sreda in četrtek. Letos se je v devetih me-

secih ponesrečilo na poti na delo in iz dela 452 oseb, kar je za 81 primerov več kakor lani.

Mimo dejstva, da se je letos število nesreč na poti na delo in iz dela povečalo, ne moremo in ne smemo samo z ugotovitvijo. Promet na naših cestah namreč stalno narašča, saj je samo na Gorenjskem približno tri tisoč motopedov, nad 50 tisoč dvokoles, stalno pa se veča tudi število motornih koles in avtomobilov. To je sicer razveseljivo, v obravnavanih primerih pa tudi zaskrbljujoče. Zato bo treba nedvomno temeljito proučiti, kako bi zagotovili varnost na cesti in s tem tudi varnost delavcev na poti na delo. Verjetno bo tudi v tem primeru najuspešnejša vzgoja ljudi in stalno opominjanje, naj vedno vedno varujejo na cesti in drugod sebe in sotovariše — J. P.

KRANJ (M. Z.) — Ob VII. konfe renci Občinskega komiteja LMS Kranj, ki je bila večeraj so v dvorani Delavskega doma (vhod 6) odprli tudi razstavo, ki prikazuje delo in življenje mladine v kranjski občini med VI. in VII. konferenco

Plinovod od Lahovč do Jesenic

Plin kot vir energije in toplote bo močno vplival na razvoj industrije — Tudi nova stanovanjska naselja morajo biti urejena na ogrevanje s plinom — Posebna komisija je že pregledala trase idejne skice za plinovod skozi Gorenjsko — Načrt je narujen tako, da ne bodo rušili nobene stavbe — Veleplinarja v Velenju kakor tudi plinovodi naj bi bili končani do konca 1964. leta — Doslej samo jeseniška Zelezarna kot odjemalec.

Pretekli četrtek je posebna komisija pregledala idejni načrt za gradnjo plinovoda skozi Gorenjsko. Gre za prvi energokemični kombinat, ki so ga začeli graditi v Velenju s plinovodi do glavnih potrošniških središč Slovenije. Doslej so plinarne le v nekaterih naših mestih; v Ljubljani, Mariboru in v Celju. Prav tako imajo

lastne plinarne tudi posamezna večja industrijska podjetja, zlasti metalurška. Tudi železarna na

Jesenicah ima lastne generatorje. Toda te naprave so v večini že zastarele. Hkrati je tam izdelani plin znatno dražji zaradi velikih stroškov prevoza lignita. Prav tako je vse večja potreba splošne preusmeritve na plin, bodisi kot vira energije oz. tudi toplote, ker

(Nadaljevanje s 1. strani)

V sredo letna skupščina kluba gospodarstvenikov Kranj Novo delovno področje

Perspektivni razvoj mesta Kranja je postal zlasti zadnje čase

zelo aktualno vprašanje. Zato bo v sredo, 15. novembra ob 17. uri, v klubi dvorani Kluba gospodarstvenikov Kranj predaval mestni urbanist ing. arch. MILAN JERALA o DANASNJI VLOGI IN PERSPEKTIVNEM RAZVOJU MESTA KRANJA. V zvezi s tem bo mestni urbanist omenil tudi ohranitev starega mestnega jedra z izrazito srednjeveškim konceptom in opozoril na razvojne možnosti Kranja glede na ureditev prometne mreže.

Po predavanju mestnega urbanista bo v istih prostorih tudi letna skupščina Kluba gospodarstvenikov Kranj. Skupščina bo nedvomno zelo pomembna, saj bodo obravnavali številne predloge, ki jih je za skupščino pripravil upravni odbor Kluba. Med temi je tudi predlog o osamosvojitvi dosedanjih podružnic Kluba in Jesenicah, v Trzinu in Skofji Loki. Delo Kluba se mora namreč prilagoditi splošnemu družbeno-ekonomskemu razvoju. Komune vedno hitreje preraščajo v družbeno-politično in tudi ekonomsko skupnost. S tem v zvezi pa se pojavljajo razni gospodarski problemi, ki terjajo temeljite strokovne obravnave. Pri reševanju teh vprašanj bodo nedvomno mnogo pripomogli prav Klubi gospodarstvenikov. Ti bodo skrbeli za skladen gospodarski razvoj komune in obravnavali ter reševali specifične probleme. S tem je začrtana tudi nova smer dela Kluba gospodarstvenikov. — P.

Dobro na Jesenicah, slabo v Loki

PRAV BI BILO, DA BI IMELI VEČ DELOVNIH DRUŠTEV

Do konca tega meseca bodo imela vsa društva prijateljev mladine na območju našega okraja svoje letne občne zbornice. Izmed 18 MDP, kolikor jih je sedaj na Gorenjskem, so imela te zbornice društva v radovljiški, jeseniški in škofje-loški občini, medtem ko bodo oči-tni zbori v Kranju in Trzinu v prihodnjih štirinajstih dneh. Letošnji jesen so bili ustanovljeni pripravljajni odbori za ustanovitve DPM v Cerkljah, v Gor-

jah, v Podnartu in v Mošnjah. Tako lahko pričakujemo, da bo že ob koncu letošnjega leta na Gorenjskem 22 društev prijateljev mladine. Prav bi bilo, da bi v vseh preostalih večjih krajih, kjer teh društev nimajo, tudi čimprej proučili možnosti za njihovo ustanovitev. Potrebe po dejavnosti take organizacije v veliki meri nastopajo prav v slehernem naselju.

V Bohinjski Bistrici so imeli širši posvet, ki se ga je udeležilo okoli 300 domačinov. Pogovorili so se o svobodnih aktivnostih pionirskega dreča Tomaž Godec in o poteku proizvodnje v podjetju Pionir, kar vse so diskutantje soglasno odobraval. DPM Bohinj tesno sodeluje s šolskim odborom in pionirskim starešinskim svetom.

V Ratečah so se pogovorili o možnostih za povečanje števila članstva in o tem, da bi bilo nujno treba urediti vavstveno-vzgojno ustanovo. V tem kraju ima DPM dobro povezavo z ostalimi krajevnimi organizacijami, posebno se s KO SZDL — v Kranjski gori prvotno za delo DPM ni bilo preveč zanimanja. Vendar se je končno na občnem zboru zbralo precej članov. Pogovorili so se o pripravah za novoletno jelko, o sprejemu cicibanov v pionirsko organizacijo in o oživitvi dela v pionirskih krožkih. — DPM Dovje se je že z dosedanjim delom uveljavilo,

zato nima večjih težav. Na Hrušici so govorili največ o ureditvi otroškega igrišča, prav tako je to pomembna naloga društva na Dobravi. V tem kraju bodo skušali razviti tesnejše sodelovanje s stanovanjsko skupnostjo in povečati število članstva. — Posebno dobro je bil pripravljen občni zbor DPM v Zirovnici, kjer so se na sestanku predstavnikov vseh krajevnih organizacij pogovorili o pripravah nanj. Pomenili so se o ureditvi drsališča pred osnovno šolo, o ureditvi vavstveno-vzgojne ustanove in o sodelovanju DPM pri pionirskih graznikih. Na splošno so bili občni zbori v jeseniški občini zelo dobro pripravljani in to v večji meri po zaslugi Občinskega odbora SZDL, kjer so pripravili poseben plenem o vlogi in nalogah DPM.

Najslabše je trenutno v Skofji Loki, kjer DPM še ni našlo svoje prave vloge. Občnega zbora se je udeležilo le 19 ljudi. Del krivde za tolikšno nezanimanje brez dvoma nosi društvo samo, saj za svoje delo ni izdelalo dobrega programa. M. S.

Se nadalje pretežno oblačno s postopno ohladiitvijo in snežnimi padavinami v višjih legah.

Z otvoritve nove pošte v Radovljici

V Radovljici so odprli novo pošto

Radovljica, 11. novembra — Današnje otvoritve nove pošte v Radovljici so se med številnimi gosti udeležili tudi direktor PTT skupnosti LRS tovariš Jože Gerbec, predsednik republiškega odbora sindikata prometa in zveze tov. Humbert Gačnik, tajnik ObLO Radovljica tovariš Stane Kajdiš in drugi.

Objekt nove pošte, ki so ga odprli v Radovljici, obsega potrebne prostore za poslovanje pošte Radovljica, prostore za avtomatsko telefonsko centralo s 400 priključki začetne zmogljivosti, prostora za visokofrekvenčne naprave in ostale dodatne prostore za razne

Novo pošto bo upravljala ekonomska enota, ki ima začasno sedež na Bledu. Ta se bo po dokončni gradnji tega vozlišča preselila v Radovljico. Prav za novo pošto v Radovljici postaja ta ekonomska enota tudi ekonomsko močnejša.

Novo poslopje pošte v Radovljici je zgradilo gradbeno podjetje »Gorenje« iz Radovljice, projektant pa je bil ing. arch. Martinc. Ob tej priložnosti so ob vhodu v zgradbo odkrili tudi spominsko ploščo vsem med NOB padlim PTT padlim uslužbenecem z Gorenjske.

M. Zivkovič

OBRAZI IN POJAVI

Da, tokrat ne gre za nezadostno v šolskem zvezku...

To se je zgodilo Jermanu. Tako naj bo njegovo ime, zakaj tu nam ne gre samo za ta dogodek, marveč za podobne pojave v družbi. Jerman je bil dober delavec. Hkrati pa je bil tudi na raznih sestankih čestokrat zelo odgovoren. Čutili je bilo, da zelo pravilno ocenjuje stvari, da se zavzema za skupne napore, da rad prisluhne težnjam delavcev itd. Zato si je pridobil zaupanje v kolektivu. Spričo tega je dobil primerna me-

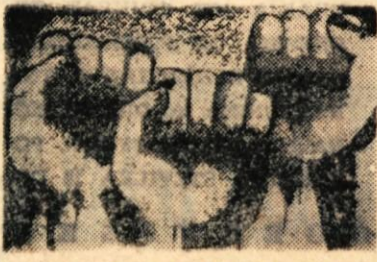
sta tudi v družbenih organizacijah kolektiva in tudi njegovo delovno mesto in s tem tudi prejemki so bili kar lepi.

Kar nenadoma pa se je pred dnevi razširila po kolektivu taka novica, ki je na mah pokopala vsako prejšnjo oceno. Takole je bilo. Eden izmed zelo pridnih delavcev je izgubil denarnico in to v podjetju. Vsi in tudi v tajništvu so mu pomagali, da bi jo našel.

„Cvek“ ob javni oceni

Malone ves dan so oglaševali po zvočniku, da je ta in ta delavec izgubil svoje težko zaslužene in edine prihranke z dokumenti, boni za menzo itd. Delavci so ga pomilovali in tolažili, da bo pač vsakdo toliko pošten, vsaj do nje-

man. Tisti dan ob dveh, ko so odhajali iz tovarne, so skoraj vsi govorili o tem. In vsi so obsojali dvojni Jermanovo moralo. Pri kolektivu je izgubil zaupanje — »cvek« iz etike, čeprav je dober strokovnjak. K. M.

20 LET LJUBSKRE REVOLUCIJE

GORENJSKA IN II. KONGRES KPS

Te dni poteka trinajst let od II. kongresa KP Slovenije, ki je bil v Ljubljani od 11. do 15. novembra 1948. leta. Kot delegat z Gorenjske je na kongresu govoril tudi tovariš Ivan Bertonec, in sicer o revolucionarni vlogi KP v teh krajih. Iz njegovega govora povzemamo naslednje:

Do prvega kongresa KP Slovenije leta 1937 so bile partijske organizacije predvsem v industrijskih središčih (Jesenice, Tržič, Kranj) in na podeželju (Dobrava pri Kropi, Nomenj pri Bohinju, na Bledu in v Kropi). Partijske organizacije na Gorenjskem so dosegle v tem času največji uspeh z organizacijo kranjske tekstilne stavke, ki se je razširila skoraj po vsej Sloveniji. Brutalna zadušitev stavke je do golega razkrinkala Stojadinovičev režim in posebno takratnega notranjega ministra Korošca.

ske. Mnogo političnega in gospodarskega dela v zalednih organizacijah na terenu pa so prevzele tovarišice - članice AFŽ. Hkrati s tem se je razvijala in utrjevala tudi ljudska oblast. V 1944. letu so se pričeli izvajati skidepi AVNOJ in SNOS. Narodnoosvobodilno gibanje se je razvijalo dalje, krepila se je partizanska vojska, ki je končno z vsemi silami naše slavne armade premagala okupatorja in narodne izdajalce.

ZA BEOGRADOM SE SKOPJE

Pred šestnajstimi leti so prve enote NOV prišle v glavno mesto Makedonije in druge kvilsiške enote so krčevito branile tamkajšnje utrdbe. Enote NOV pa so v sodelovanju z nekaterimi oddelki Rdeče armade po osvoboditvi Beograda (25. oktobra) nezadržno preganjale sovražnika in 13. novembra 1944 drugi republiški center - Skopje.

Precejšnje uspehe je dosegla v tem času tudi partijska organizacija na Dobravi pri Kropi pod vodstvom Staneta Zagarja. S pomočjo »Društva kmečkih fantov in deklet« je ta organizacija dosegla precejšnjo množičnost. Po I. kongresu KPS so organizirani okrožni komiteji povežali partijske organizacije, ki so se dokaj uspešno borili proti Stojadinovičevemu režimu. V tem boju so organizacije številčno narasle in se še bolj razširile na vasi. Močno se je povečala partijska organizacija v kamniškem okrožju. Partijske organizacije na Dobravi, v Bohinju, v Lescah in v Kropi so se povečale in razširile na Otoče, Ljubno, Črnivec, Gorje itd. Uspešno je napredovala partijska organizacija tudi v kranjskem okrožju.

Ob okupaciji je bil organiziran operativni komitej iz treh članov. Ki je organizacijsko pripravil NOB. Za vso Gorenjsko je bilo organizirano poverjeništvu CK pod vodstvom Staneta Zagarja in sodelavcev Lojzeta Kebeta in Toma Brejca. Poverjeništvu se je nato spremenilo v Pokrajinski komitej in kasneje v Oblastni komitej za Gorenjsko.

Vodstvo partije je odločno interveniralo, ko so se kasneje v nekaterih organizacijah pokazali škodljivi pojavi zadrževanja v zalednih organizacijah. Tako so večino aktivistov poklicali v voj-

Mladina v naši družbi

(Nadaljevanje s 1. strani)

V razpravah o idejnem delu je bilo ugotovljeno, da so bili doseženi dokajšnji rezultati na tem področju, da pa obstajajo kljub temu še nekateri nerešeni problemi. Izražena je bila težnja po tesnejšem sodelovanju z ostalimi političnimi organizacijami. Govorili so o številnih problemih, ki sodijo v okvir vključevanja v organizacijo LM. Ugotovili so, da se v nekaterih gospodarskih organizacijah mladina že vključuje v

skupini. Govorili so o številnih problemih, ki sodijo v okvir vključevanja v organizacijo LM. Ugotovili so, da se v nekaterih gospodarskih organizacijah mladina že vključuje v skupini.

Od Lahovč do Jesenic

(Nadaljevanje s 1. strani)

je to ob sodobnih pogojih mnogo ceneje in primernejše. Splošni idejni načrt zajema tudi Gorenjsko. Plinovod bo speljal mimo Lahovč (kjer pride v naš okraj), nad Brniki, mimo Senčurja in Primskovega. Čez Kokro ga bodo speljali malo nižje od sotočja Kokre in Rupšičice, nato pa bo zavil za stadionom, pod vojaškimi objekti proti Kokri, mimo Naklega, Zej, pod Taborom do Posavca. Naprej bodo spravili cev ob glavni cesti do Podvina, zatem ob stari cesti mimo Zanuž in Hlebe proti Javorniku. Glavne načrte bodo še izdelali. Po dosedanjih načrtih je predvideno, da ne bodo s to gradnjo podirali nobenega važnejšega objekta, razen morda kak kozolec. Cevi bodo položili meter globoko, tako da

tudi njive ne bodo pri tem prizadete. Gradnja plinovoda bi morala biti končana do konca 1964. leta. Takrat bo končana tudi veleplinarska v Velenju in bodo potrošniki lahko takoj dobivali plin. Načrti za odjemalne postaje niso še izdelani. To bodo morali narediti predstavniki industrije in ljudskih odborov za določena območja. Doselej je samo Železarna na Jesenicah kot odjemalec. Predvidevajo pa, da bo industrija tudi na Gorenjskem iskala ta vir energije in toplote, ki bo znatno cenejši kot doselej. Tudi projektanti novih stanovanjskih naselij oziroma hiš morajo v novih načrtih upoštevati nov, cenejši način centralnega ogrevanja s plinom.

Se malo in klanca ob plavžu v Železnikih ne bo več

NAŠ RAZGOVOR

Motorizacija je v zadnjih letih dobila vse več privrženov. »Fičkotki«, »spaki« ali vsaj mopedi so postali že skoraj obvezni sestavni

Lado Pečenko, s katerim smo se v petek pogovorili o nekaterih zadevah.

»Koliko kandidatov za šoferje-amaterje je že šlo skozi tečaj, na katerih ste predavali tudi vi?«

»Ne bi mogel povedati niti približne številke. Ne spominjam se niti na kolikih tečajih sem predaval. Vem samo, da se s tem

»Najkrajše bom odgovoril, če rečem, da so zastareli. Ze dolgo čustimo potrebo, da bi jih morali v najkrajšem času prilagoditi razvoju motorizacije.«

»In kaj bi lahko rekli o kandidatih, ki so obiskovali tečaje?«

»Najbolj hvaležni poslušalec so starejši ljudje, ki se lotijo učenja cestnoprometnih predpisov z največjo resnostjo. Največ preglavic pa je s kandidati, stariimi med 18. in 22. letom. Le-ti samo čakajo, seveda tega ne smemo pozabiti.«

del standarda. Kdor nima takšnega ali drugačnega motornega vozila, ima pa vsaj željo, da bi znal šofirati. Tečaj, ki jih za to prirejajo AMD, so zato vedno številčno obiskani. V Kranju pa so prav v preteklem tednu delali izpite za šoferje kandidati, ki so letos obiskovali že deseti tečaj pri AMD Kranj. Na vseh tečajih je predaval o cestnoprometnih predpisih

Petnajst let predavatelj

ukvarjam že od leta 1946.«

»Kako to, da ste se lotili tega dela?«

»Če sem iskren, je tako hotelo naključje. Leta 1946 sem se prostovoljno javil, da bi v okviru AMD Kranj na tečajih za šoferje-amaterje predaval o cestnoprometnih predpisih. Vsi se spominjamo tistih časov. Manjkalo je strokovnjakov in dela smo se morali lotiti tudi prostovoljci - amaterji. Kamalu pa so cestnoprometni predpisi postali moj »konjiček« in če po pravici povem, bi se brez njega v privatnem življenju sedaj dolgočasil.«

»Ker se že toliko časa ukvarjate s tem, kakšno je vaše mnenje o sedaj veljavnih prometnih predpisih?«

da dobijo knjižico o šoferjem dovoljenju. In ne bom pretiral, če trdim, da prav ti zagotovo največ karambolov, ki nastanejo kljub treznosti voznikov. Po osemih dveh z željo, da bi prehiteli čimveč avtomobilov, na ovinkih pa uživajo, če jim zadnja kolesa drse po cestnici in razumljivo, da so v takšnih primerih karamboli kaj pogosti.«

»Zakaj za mopediste ni nič tečajev?«

»Ker predpisi za ta vozila niso zahtevali strožjih izpizov, smo opustili tudi tečaje. Izkušnje pa so pokazale, da prav mopedisti povzročajo precej karambolov. Zato se že ukvarjamo z mislijo, da bi smeli uvoditi tečaje in tudi za

Ljudje in dogodki

Sest tednov po sirijskem prevratu že lahko precej točno opišemo politično žilo Kuzbarijevega režima in umeriških sil, ki stojijo za senco nove sirijske vlade. Krmilo sirijske veleposesniške prevratniške skupine je že izbralo osnovno politično smer. Neprizadeto smemo po šestih tednih ugotoviti, da je sirijskim političnim strankam postalo vedno bolj žal za začetniško napako, ko so jo zagrešili, ko so se v odločilnih trenutkih opredelili za Kuzbarijevo stran. Las si ne pulijo samo pripadniki komunističnega gibanja, baatisti, nacionalisti in pripadniki muslimanskega bratstva, ampak večina prebivalstva, ki so v prevratu videli vrnitev v stare čase meščanske pravice. O vseh teh obljubah in plačilu za vzornjo podporo ni več govora. Sirijska politična borza prodaja še naprej mačka v vreči s to razliko, da je vedno bolj težko zakrpati pravi obraz skrtega mačka v vreči.

Vlada je imela v začetku vrsto sestankov in sej na katerih so razpravljali o pomenu Naserjeve odločitve, da prepusti Sirojcem njihovo usodo in prizna pravico, da nadaljujejo po svoji poti. V teh dneh, ko se ni še vedelo, kdo pije in kdo plača, je vlada obljubljala nebesa na zemlji. Sestanki in sliherna dejavnost vlade v tej smeri pa je zamrla, ko se je »uporniško gibanje« kolikor toliko urdilo. Vlada je preklicala svojo prvo odločitev, da bo obnovila politične stranke in politične svobode. Predstav-

tom klasične meščanske svobode, ne bodo vrnjene v takšni obliki, ki so si jo zamisljali sirijski politični prvaki.

Strankarski voditelji so s tiškovne konferencie odšli z zlomljenimi srci, razočarani in jezni. Toda v bistvu nosijo sirijske politične stranke skrivno za nevrščnost, ki so se zgodile. Vsi so najbrž vedeli za vir moči in iz katerega so »zarotniki« črpali

ženje ljudi in popolnoma obladali. To so Kuzbarjevi vladni svetovalci iz tujine. Na tem je vztrajalo tudi skrajno desničarsko krilo v Kuzbarjevi vladi, na čelu z finančnim ministrom Leonom Zamarijom. Sam Kuzbarij je bil precej neodločen. Ni želel tako kmalu predikati besed, ki jih je v težkih trenutkih za svoj obstoj obljubil. Po zelo vročih razpravah so zmagali skrajnejši.

Embrionalna prevara

nik vlade je pozneje dejal zastopnikom strank: »Stranke smo razpustili in jih ne nameravamo obnoviti. Stranke v Siroji so prepovedane. Ne bomo dovolili nikakršnih strankarskih formacij in dejavnosti na strankarski osnovi. Vsi, ki se bodo spustili v strankarsko delo bodo pokošeni z železno roko nasilja.« Ko so predstavniki vlade povprašali za razpis volitev, ki bi po obljubah vlade morale biti po treh mesecih, je zastopnik vlade dejal: Volitve bodo razpisane, toda ne na strankarski osnovi. Sirojskim politikom se v obraz povedali, da s prekinitvijo zveze z Egip-

svojo oblast. Vsak preprost človek v Damasku je vedel, da je Kuzbarij nekaj dni pred zaroto potoval v London in da je osem ur pred odločilno uro bil na razgovorih v Amanu, kjer se je sestel z britanskimi svetovalci in hašimitskim monarhom.

Zarotniška vlada se je znašla v škripih. Ni mogla več držati na oddaljenosti političnih strank. Če pa bi strankam prepustila vajeti iz svojih rok, potem za »zarotnike« ne bi več ostalo prostora v delitvi oblasti. Edini izhod je bil v tem, da so prepevedali stranke in na hitro razpisali volitve, dokler se razpelo-

Skrajnejši so bili v svojih zahtevah nepopustljivi in so vztrajali, ker so vedeli, da imajo za seboj podporo višjih oficirjev in poveljnika sirijske vojske generala Zahredina.

Po razburljivih razpravah je zmagala skrajna desnica, ki je prav tako želela, da nacionalizirane banke in tovarne vrnejo lastnikom še pred novimi volitvami. Kuzbariju je v teh vročih razpravah uspelo, da odločitev o tem preloži na poznejši čas, do nove seje vlade. Vsekakor pa se s tem načelno določene smerice za sirijsko prihodnost.

Zdravko Tomažič

BELEŽKA

BREZ JAVNEGA KOPALIŠČA

Kje se Kranjčani kopijejo? - Vsekakor nevrščno vprašanje, ki spravlja v zadrego. Odmislimo najprej tiste, ki imajo doma kopalnice. Teh je nedvomno precej. Se več pa je menda tistih, ki nimajo doma kopalnic. In beseda na Stari cesti. Predvsem zato, ker so na Stari cesti v Kranju že pred časom zaprli edino javno kopalnišče.

V letnih mesecih, ko se človek kopje kjerkoli v naravi, stiska ni tako velika. Teže pa je v zimskih mesecih. Tu pa so zašli mnogi meščani pa tudi okoličani, ki nimajo doma kopalnic, v hudo stisko. Menda jim ne preostane drugega kot umivanje, se pravi - kopanje »na obroke«. To pa še zdaleč ne ustreza potrebam in zahtevam sodobnega delovnega človeka.

Kaj je torej z javnim kopalniščem?

ščem v Kranju? Tistega na Stari cesti zaradi neprimernih prostorov in dolgotrajnih instalacij ne bodo več uporabljali. To bi bilo povsem nerentabilno, saj bi adaptacija veljala precejšnje denarje. Tako so povedali na Komunalnem servisu. Brez javnega kopalnišča pa vsemo ne bomo ostali. Potrpeti bomo pač morali, dokler ne bo dograjeno zimsko kopalnišče v Savskem logu. Morda bo to letošnje zimo? Ne delajmo si prevelikih utvar. To zimo bo verjetno treba potrpeti, čež po letu pa se bo menda stvar že toliko uredila, da bodo lahko Kranjčani pričakali novo leto 1963 okopani.

S. S.

S sodišča

BREZDELJE IN DENAR STA GA ZAPELJALA

Pred senatom petorice Okrožnega sodišča v Kranju se je dne 11. zagovarjal trindvajsetletni Jože Kvar iz Polanč pri Mariboru. Obtožen je bil ropa (stavljena leta 15. avgusta) in Anico Rekar iz Zerjavka pri Smledniku. Ta je zaposlen v Tekstilindustriji in se je navedenega dne vračala po 22 uri z avtobusom domov. Na samotni postaji avtobusne postaje v Zerjavku do njenega doma pač ni slutila, da preži nanjo in na njen mesecni zaslužek, ki ga je nosila v aktovki - ropar. Ko se je primajala nasproti moška postava, kot da je pijana, je menila, da bo pač srečala nekoga, ki se ga nalezal čez mero. Toda nenadoma je poznji gost s sklonjeno glavou planil proti njej, jo pograbil za roko, v kateri je nosila aktovko in jo skušal iztrgati. Rekarjeva ni izgubila poguma in se je temu z vsomi močmi uprla. Tedaj je napadalec uporabil pesti in jo zbil na tla. Uspelo mu je priti do aktovke in je s plenom izginil v temo. Oškodovanca je kljub strovem napadu ostala prisrebna in spoznala v napadalcu obtoženega Jožeta Kvara. Spomnila se ga je namreč še iz časa, ko je pred sedmimi leti delal pri kmetih in v Zerjavku in Trbojah.

Ko so obtoženca prijeli, napadla na Rekarjevo ni tajil. Trdil je, da jo je počakal zato, ker ga je nagovoril neki France, češ da ga je oškodovanca »odbila«. Hotel se je maščevati. To pa naj bi opravil obtoženi Jože Kvar za nagrado 5000 dinarjev. Vendar so mu je pa, kot je obtoženec priznal, prvotni namen, ko je zagledal v roki Rekarjeve aktovko, takoj sprevel in sklenil, da se bo raje »zadovoljil« s plenom.

Na obravnavi je Kvar spoznal, da s fabulo o »maščevanju« ne bo nič, zato je priznal, da je vedel, da je Rekarjeva delala tistega dne v drugi izmeni. Vedel je, da se bo vračala domov pozno ponoči z mesečnim zaslužkom, ki so ga v podjetju izplačali sredi meseca. Omiliti je skušal svoje ravnanje, da ji je aktovko že s prvim pogledom iztrgal iz rok in da je ni podrl po tleh. Odločil se je za rop samo zato, ker je bil že nekaj časa brez dela in brez denarja. Zadržal je v roki avtobusno podjetje »Ljubljana transport«, ki jo je nastopil v maju letos, ko je v juliju že opustil, ker se mu je godila »krivica«. V resnici pa najbrž le ni maral za kakšno resno in vestno delo. Zivljenje njegovih mlajših let ni bilo lepo. Zo z dvanajstim letom je moral z doma (male kmetije) za krubom. Služil je večinoma pri kmetih, med tem tudi v Zerjavku in Trbojah. Nihče se ni brigal za njegovo vzgojo, prepustili so ga samemu sebi. Teško mladostno pot je sodišče v velikih meri upoštevalo, ko mu je sodilo za sicer hudo kaznivo dejanje. Obsojilo ga je na enajst letov strožne zapor.

GLAS BRALCEV

Vandalizem doraščajoče mladine

Zadnje čase je bilo več primerov vandalskih početij v okolici Lesca in Radovljice. Po ugotovljenih sledovih in drugih znakih je razvidno, da to počenjajo nezamislivo mladi. In ravno zato so ti pojavi zaskrbljujoči in vse obsejbe oredni. Kje so vzroci za take pojave? Po mojem mnenju predvsem zaradi pomanjkljive domače vzgoje, slabih vzgledov, gangsterskih in drugih nevršnih filmov, alkohol in ni vrredna »šund« literatura. Večkrat beremo o teh negativnih pojavih v dnevnem tisku, toda koliko več bi našli tega po zapiskih naših kriminalističnih organov. To so problemi, o katerih neradi govorimo in mislimo, vendar ne smemo pozabiti, da se plevel hitreje množi in uspeva kot žitno klasje, zato pred dejstvi ne smemo zapirati oči in se usipavati nad velikimi uspehi naše mladine pri raznih delovnih akcijah.

O tem sem se pred dnevi pogovarjal s svojim znancem starejšim intelektualcem, ki mi je potožil, kako mu neznanci stalno uničujejo to, kar ob svojem prostem času zgradi in posadi. Tako so mu že pred meseci porušili klopec na njegovi parceli v malem borovem gozdičku, kjer si je uredil kotiček za umsko delo in oddih. Postavil je skromno mizico in zasadi mlade smreke in borovce. Kmalu so se pojavili na mizi prostalčki izrazi in risbe, toda to je šele začetek. Nekoga dne je našel mizico podrtu, vse mlade smrečke in druge nasade pa uničene. Porušili so tudi lične stopničke do nižje terase in del nivozgradnje terase ter še drugače razdejali ta kraj, kjer so večkrat posekali tudi drugi turisti iz Radovljice. Sam način, kako grobo so teptali z velikim trudom nasajeno drevje in drugo rastlinje ter vse skupaj zmetali daleč po bregu navzdol, da slutiti, da to počenjajo ljudje s slabimi nagibnjaji, pa čeprav so še mladi.

Pred dnevi je omenjen lastnik parcele pripravil suhe butarice za zimo, ki jih je s težavo zmočil s brega na vrh. Zložil jih je na večji kup in pokril z ljubim ter vse skupaj močno podprl z vseh strani z vejami in debli. Toda nepridipravi so tudi to porušili, zmetali nazaj pod breg ter veje in debela zmočili 50 metrov stran - tja, kjer so prej podprli mizo in klopec. Človek se zgraža nad vsami temi dejanji, ki so izvršena brez vsakega vzroka in povoda najslabše vrste. Prav rad bi se - iz same objektivnosti in zlobe srečal in pogovoril s temi neznanci. Tako rad bi jih vprašal, ali so vsaj enkrat pomislili, koliko dela in truda je bilo vloženega v to, kar so oni tako brezobzirno podčrli in rušili. Najbrž niso niti enkrat pomislili, kako bi bilo njim, če bi jim nekdo to storil brez vsakega vzroka in povoda, ker bi se drugače gotovo neke globoko v srcu morda le zganila vest in jih opozorila, da ni prav, kar počenjajo. Morda bi jih postalo celo sram, zelo sram, da so to storili staremu človeku, ki si je to z velikim trudom in težavo ustvaril za to, da bi se tu v miru spočil, saj je kot borec od leta 1941 vse žrtvoval za to, da je naša dežela danes svobodna, tudi za te iztrjene mladince, ki se izživljajo v tako neustastnih akcijah.

mopediste posušil krštenje pri izpizih.»

»S kakšnim uspehom so doslej delali izpite kandidati za šoferje-amaterje?«

»Kar zadeva kandidate, ki so obiskovali tečaje Kranjskega AMD, sem zadovoljen. Pretekel četrtek je na primer delalo teoretični del izpizta 21 kandidatov, prav toliko tudi v petek, med vsemi pa je samo eden »karamboliral«. Odstotek za leto in za preteklo leto v uspehu je za kranjsko AMD najboljši v okraju. Od vseh kandidatov ni prvih napravilo izpizla 19 % tečajnikov; na Jesenicah 21 %, medtem ko imajo nekatera društva tudi same polovičen uspeh.«

»Cestnoprometni predpisi se v zadnjih letih hitro spreminjajo in dopolnjujejo. Ali so z vsem tem seznanjeni šoferji, ki so že pred več leti dobili vozniško dovoljenje?«

»Prav gotovo ne vsi, zato bomo za te v bližnji prihodnosti priredili več predavanj. Za varnost prometa pa smo osnovali v podjetjih tudi posebne komisije.«

»Za konec še en podatek: koliko kandidatov je obiskovalo letošnjih deset tečajev?«

»Nekaj nad 600.«

»Najkrajše bom odgovoril, če rečem, da so zastareli. Ze dolgo čustimo potrebo, da bi jih morali v najkrajšem času prilagoditi razvoju motorizacije.«

»In kaj bi lahko rekli o kandidatih, ki so obiskovali tečaje?«

»Najbolj hvaležni poslušalec so starejši ljudje, ki se lotijo učenja cestnoprometnih predpisov z največjo resnostjo. Največ preglavic pa je s kandidati, stariimi med 18. in 22. letom. Le-ti samo čakajo, seveda tega ne smemo pozabiti.«

Vrt pred zimskim počitkom

November je mesec odmiranja rastlin. V vrtu je mnogo odcvetelih cvetic - enoletnic in trajnic. Kaj naj storimo z njimi? Vsi dvomi glede enoletnic so rešeni s prvimi mrazom, ko jih popari snega. Tudi jih brez obžalovanja odstranimo z gred in z njimi povečamo kompostni kup. Če pa naj odstranimo tudi stebela odcvetelih trajnic, je stvar okusa posameznika. Nekatere so lepe še tedaj, ko jih pobelita snega in sneg. Tako cvetev v vrtu novo cvetje iz ledenih kristalov. Da pa ne izgleda vrt preveč zapuščen, porežemo odcvetele flokse, ostrožnike, astre in podobne trajnice, pustimo pa na primer markantne cvetne glavice orientalskega maka, stebela zlate rozge, suhe cvetove rumene-

ga rmana in klase okrasnih trav. Dalje in gladiole morajo iz zemlje še preden nastopi mrz. Stebla porežemo 15 cm nad tlemi, nato jih izkopljeemo in odstranimo večje kepe zemlje. Dva dni jih pustimo še na vrtu, da se osuše, nato pa otremo z njih še preostalo zemljo in jih spravimo v klet. V prostoru, kjer prezimujemo krompir, tudi dalje in gladiole ne bodo utrpeli preko zime škode. Dalje spravimo lahko čez zimo v plastične vrečke, gladiole pa tega ne prenesejo. Gomoljaste begonije so ostale nekam dolgo zelene, zato jih moramo prisiliti, da stebela in listi odmor. To dosežemo, če jih vedno manj zalivamo ali pa rastline privdignemo s kopoljico, da počasi

usahne. Na vsak način je bolje, da rastlina sama dozori in odpadejo listi, kot pa da zato postarbi prvi hujši mrz. V vrtu okopljeemo še enkrat cvetlične grede, zasadimo spomladanske čebulnice in gomoljnice, lahko celo že sejemo nekatere enoletnice, da bodo spomladaj preje cvetele. Globoko moramo prekopati vse izpraznjene zelenjavne grede, ki jih pustimo v grobi grudi, da jih predela mrz. Sedaj je tudi zadnji čas za delitev trajnic. Spomladanske in poletne trajnice bi lahko delili že prej. Trajnice, ki so preveč razrasle, izkopljeemo in jih razdelimo na tri do pet delov, nato pa jih zasadimo na novo mesto v dobro prerahljano in s kompostom izboljšano zemljo. Večino trajnic je treba presajati vsakih tri do pet let, ker sicer v cvetenju in v rasti popuste oziroma v sredini prično odmirati. Deliti je potrebno perunike, trajne astre, rudbekije, velikocvetne marjete, lupine, ostrožnike, enodnevne lilije, krizanteme in helenije.

Škarp, skaljnakov, ozkih cvetličnih obrobkov in grobov pa so posebno hvaležni rumeni grobeljniki (Alyssum), raznobarvne homuljice (Sedum), zimzelena iberis, prtičniki floksi, modre aubriecije, rožnato ali rdečecvetno soncece (Helianthemum), arabske šmarnice, pa še mnoge druge. Izbera je že precej obširna, zato bo vsakdo lahko izbral primerne cvetice za svoj vrt. Na zalogi imajo pa tudi sadike drevja in grmičevja. Za živo mejo, s katero popolnoma nadomestimo drage zidane ograje, je primeren liguster. Morda bi se vzdolj meje bolje podala prostoročja živica forsitije, vajgele ali metaljevke, ali pa lepa in docela neprehodna meja ognjenega trna. Ob cesti pred hišo ne sadimo visoke meje, tja bi se morda prilagal bolj nizak obrobek iz rdečelistnega česmina ali prtičkave spireje. Vse to najprej dobro premislimo, šele nato naročimo in sadimo, saj bo vsaka napaka, ki jo pri tem zagrešimo, vidna šele po letih, ko se meja popolnoma razvije. Kdor pa vrt pravkar ograjuje, naj prav tako premisli. Z mrežo in betonom ograjen vrt ne pridobi na lepoti, saj vrt potrebuje zelen okvir, ki mu ga daje žive rastline. Za prihranjen denar pa bo lahko ves vrt vzorno urejen.

Prebivalci na levem bregu Save od Prebačevega do Smednika so dobili vodovod. Te dni so zasipavali jarek, kjer je položena glavna vodovodna cev. Naloga je sedaj, da posamezni stanovalci v krajih ob novem vodovodu napeljujejo še priključke do svojih hiš in stanovanj (M. Z. - Foto: F. Perdan)

mali oglasi

- prodam**
- Lokal in skladišče v središču mesta Kranja ugodno prodam. Ponudbe oddati v oglasni oddelček pod »Ugodno« 4361
 - Prodaj cementno strešno opeko »Folc«. Naslov v oglasnem oddelčku 4365
 - Prodaj mizo, leseno kad in čebriček. Naslov v oglasnem oddelčku 4389
 - Brzoparilnik, rabljen, 100-litrski, prodaj. Sturm, Podgora 3, Gor. vas nad Škofjo Loko 4431
 - Prodaj »filodendrum« 9-peresni, visok 140 cm. Naslov v oglasnem oddelčku 4432
 - Poceni prodaj vprežne sani. Franc Potočnik, Bukovica 24, Selca 4433
 - Prodaj 30-litrski boiler znamke »Ignis«. Naslov v oglasnem oddelčku 4434
- kupim**
- Kupim italijanski kombiniran otroški voziček. Turel, Kolodvorska 11, Kranj 4404
 - Kupim stroj za strešno opeko »Folc«. Oddati ponudbe v oglasni oddelček 4443
- ostalo**
- Upravni odbor Bolnišnice za ginekologijo in porodništvo Kranj

Upravni odbor KEMIČNE TOVARNE PODNART razpisuje natečaj za prosto delovno mesto

materialnega knjigovodje

Ponudbe z opisom strokovne izobrazbe in dosedanje zaposlitve sprejemamo do zasedbe delovnega mesta. Nastop službe je možen takoj.

Umrla je naša dobra sestra, svakinja in teta

NEZA PERNUS
osebna upokojenka

Pogreb bo v torek popoldne ob 4. uri na Kokrici.

Zaluzji Pernuševi
Kokrica 12. 11. 1961 in Narat

Hans Werner Richter

PORAŽENI

»Vstopite!« je vpil.

Odrpili so vrata in zdrveli v vagon. Vagoni so bili visoki in ozki, z oblažjenimi sedeži. Na vsakem sedcu so bile tri konzerve. Posedli so in se smejali. S sedežev je pronicala prijetna toplota. Po širokih okenskih steklih so curjale velike kaplje.

Grundmann je dejal:
»Začetek je dober.«

Vzeli so konzervne škatle in jih odpirali. Skozi prehod na sredi je prišel častnik in jih vprašal, če imajo cigarete. Sprva so molčali, ne da bi odgovorili. Potem je Santo dejal:
»Ne, že več tednov nisimo dobili ničesar.«

Častnik je nejevoljno zmrjal z glavo in izginit. Prišel je vojak z veliko škatlo in vrgel vsakemu škatlo cigaret.

Vlak je počasi odpeljal s kolodvora v noč. Pri obeh vhodih v vagon je pred odprtim straniščem, čigar vrata so bila sneta, stal ameriški vojak z bambusovo palico v rokah. Buchwald se je vrnil s stranišča in dejal:
»Človek, ne morem lutati, če me kdo gleda.«

Vsi so smejali, kadili cigarete in leno ležali, naslonjeni v svojih sedežih.

Pončič so podaljšali oedeže in zaspali. Samo Guehler je bede sedel. Zrl je v temno noč, ki je drvela mimo, in ni mogel spat. Na ulicah je videl pisane, svetleče se reklame, hiše z močno razsvetljenimi okni, za njimi pa povsod božična drevesca s velikimi pisanimi, svetlimi obeski. Na nasprotnem

Ljubitelje mnoge lepe trajnice. Za sajenje na grede priporočamo nekaj višje trajnice, posebno še modre in bele ostrožnike, raznobarvne lupine, orlice, gloksinijam podobne rožnate inkarville, trajne astre, perunike, tritome, od prtičnikih trajnic, ki so primerne za zasaditev terasastih vrtov,

Skočil z drvečega avtomobila

Pretekli petek, 10. novembra, se je na železniškem prelatu ob 18.25 uri pri vasi Godešič pripetila svojevrstna prometna nesreča. Voznik osebnega avtomobila Gašper Karlin iz Suhe pri Škofji Loki je peljal proti Ljubljani. Na nezavaranem železniškem prelatu pri Godešiču, se ni dovolj prepričal, če je železniška proga prosta. V tistem trenutku je pri peljal mimo vlak in Škofje Loke

proti Ljubljani. Ko je Karlin zagledal vlak, je skočil iz drvečega avtomobila. Vlak in avtomobil sta trčila skupaj. Vlak je zaradi precejšnje brzine vlek prazen avtomobil za seboj kakih 140 metrov. Na vso srečo Gašper Karlin ni bil telesno poškodovan, medtem ko je na osebne avtomobilu škoda za približno 200.000 dinarjev.

Poskusi, tovariši!

Vsako jutro se dobitim. Kako ti je že ime tovariš? Z menoj delaš v istem podjetju. Priden si, slišim, kolikor si pač lahko... Tvoje oči so rdeče, obraz zabuhel, z muko delaš. Ti piješ? Že dolgo... Vse na tebi priča o tej žalostni resnici.

Vsakokrat teže na daleč opazim: sklonjene glave, s staro črno aktovko pod roko, blaže zamaščene in razcefrane, suknjič oguljen, čevlji veliki in široki - čevljarja ali smetarja lačni, nogavic skoraj ni več, straja ni že od trgovine sem videla vode... Tako zunaj. Pa znotraj? Ko te prebitim, slišim, kako pokaljuješ, da o drugem ne govoriva... Pobrskal sem po tvojem plačilnem spisku (oprosti!). Od petnajst do dvajset se suče mesečni zaslužek. Kaj ko bi naredila majhno računico. Poskusiva! Kje bi začela? Pri hrani, jasno! Deniva v ta namen osem asov! To morava storiti, da se ne izravnaš... Zdej pa najprej opreva tvoje perilo. V pralnici ti ga bodo oprali in zlikali za dvesto dinarčkov. Ali ni malo? Pogledj samo literček manj ga spiješ, pa boš čist! Pojdiva najprej Vzela bova par nogavic, strajco, spodnje hlače, kak robec... Kaj, da bo preveč? Ne, ne bo! Še bo ostalo nekaj za tisto, kar vem, da ne boš tako zlobka opustil.

Pogledj zdej imaš že sveže perilo, umi si in svež, in spočit si, ker ga sinoči nisi toliko srknil... In na

Zapisek na rob

Odlaganje brez opravičila

Cepprav je stvar dobila obliko »zapisika na robu«, pa le ni tako nepomembna, da bi jo smeli odpraviti tudi »na rob« vsakdanjih opravil in dolžnosti. Gre namreč za leseni most čez Savo pri Planiki v Kranju. Narasle vode so ga med zadnjimi poplavi precej poškodovale, tako da predstavlja brez ene strani opornikov resno nevarnost. Ob malo večji obremenitvi se utegne porušiti, kar ne bi bilo ob deževnem vremenu nič čudnega.

Most pomeni toliko resnejšo nevarnost, ker je precej obremenjen. Cezenj hodijo delavci iz Planike, Tekstilindusa, Zvezde in drugih podjetij, pa tudi mnogi prebivalci z desnega brega Save, ki so namenjeni v mesto. Vprasanje je sprožil delovni kolektiv Planike, posredovali pa so ga na zadnji seji ObLO Kranj. Očitku, da se s popravilom mosta preveč odlašja, je sledilo naslednje pojasnilo.

Nalog za popravilo mostu je že pred časom dobil Komunalni servis v Kranju, ki pa se izgovarja, da za popravilo nima primernega lesa. Tak izgovor pa se ne zdi pol-

Ljubljanski gledališčniki v Kranju

Kranj, 13. novembra (S. S.) - Drevi ob 19.30 uri bo Mestno gledališče iz Ljubljane gostovalo v Kranju. Gostje se bodo v Prešernovem gledališču predstavili z igro ruskega književnika Valentina Katajeva Dan oddiha. Delo je režijsko pripravil režiser Igor Pretnar, ki ga kranjsko gledališko občinstvo pozna že od prej kot solidnega režiserja. - To bo prvo gostovanje ljubljanskih gledališčnikov v Kranju v letošnji gledališki sezoni.

širan proti razsvetljenemu mestu barak. Cutili je, da stoji pred novim življenjem, polnim nepričakovanih možnosti.

Skozi temo se je razlegel ukazajoč glas vodje transporta. Obrnili so se in odkorakali proti razsvetljenemu taborišču. Šli so v katerostopih, drug poleg drugega z mirnimi koraki. Lakota zadnjih mesecev jih je povsem izžrvala. Na njihovih upadlih obrazih je bilo še vedno videti vročinsko fronte. Pred vrati, sredi žitne ograje, so stali ameriški vojaki in jih prečevali. Kotona za kolono je korakala mimo njih v taborišče. Za žitno ograjo je stal božično drevesce. Štrlelo je visoko v nebo. Okrašeno je bilo z nešteti svetilicami. Korakali so mimo božičnega drevesca po dolgi taboriščni cesti.

Taboriščni ujetniki so stali v temnem špalirju ob cestnem robu. Vsi so nosili enake obleke in modre klobuke, ki so bili v mraku videli kakor tropske čelade. Molče so stal poleg ograje. Nobene besede v pozdrav, nobenega veselja. Iz njihovih vrst ni bilo slišati besede.

»Pribežniki,« je zaskrbel Guehler glas poleg sebe. Začudeno je zrl v sovražne obraze in molčal. Iz nemega zidu je vel občutek groznje. Vedno hitreje so stopali po dolgi taboriščni cesti.

»Izdajalec,« so šepetale temne vrste mimo njih, »pribežniki, strahopetci!«

»Ti, tveš me Guehlerja.«

»Vsi so iz afrških čet,« je dejal Pips za njim.

»Od kod prihajaš?« je nekdo vprašal Pipsa.

»Iz Italije,« je bilo slišati Pipsov odgovor.

»Dezertiral si, kaj, dezertiral. Ne, pokazali vam bomo, kar vam grel.«

»Zaprj gobeci! mu je odvrnil Pips.

Temni zid okoli njih se je vedno bolj ozil, postal je hladnejši, sovražen in poln mrznje.

»Kaj pomeni tole?« je dejal Grundmann.

»Pravijo, da sme pribežniki,« je odvrnil Guehler. Korakali so mimo tropskih čelad. Se vedno so hodili sklonjeni, trudi, lačni in ravnodušni. Zraven

širokih, polnih postav v modrih plaščih, so bili kakor zapuščen, lačni heraci.

»Pribežniki, strahopetci, izdajalec,« so šepetali okrog njih.

»Lep sprejem,« je dejal Buchwald. »Kaže, da so sami nacisti.«

»Zahvala borcem s fronte!« je dejal Santo.

Molče so korakali dalje, kakor da hodijo skozi trnov dreved. Tesen zid modro oblečenih ujetnikov se je vlekli v neskončnost.

»Osraneta,« je šepetal Pips za Guehlerjem.

Guehler se je obrnil in dregnil Pipsa v prsi.

»Ostanj mirni!«

Noben ni rekel besede. Utrujeni so šli skozi molče, ozek špalir, iz katerega so padale besede: »Izdajalec, pribežniki, strahopetci!«

Na koncu taboriščne ceste so jih odpeljali v barako. Slekli so obleke in jih zmetali na kup. Neki ameriški vojak je dejal:

»Vrzi vse stran! V Ameriki dobiš vse novo.«

Potem so goli odšli v kopalnice. Grundmann in Guehler sta stala pod isto prho in pustila, da je vroča voda tekla po njihovih telesih.

V dolgih kopalnicah so se svetilkali porcelanasti umivalniki. Na stenah so se svetilkala zrcala.

»Morda pa bo življenje tukaj lepo?« je dejal Grundmann. Guehler je molčal.

Poleg sebe je videl Grundmannovo čokato telo in skoraj telesno zaznal optimistično vero, ki je izžarevala iz njega. Potem je dejal:

»Ta sprejem mi ni všeč.«

»Ah, kaj, ti so neumni.«

»Morda niso neumni, temveč jezni.«

»Nacisti, memiš?«

»Gotovo ne vsi, toda mnogi izmed njih, in to oni, ki imajo glavne besede.«

»Toda, človek, saj so menda vsi že ozdraveli.«

»Morda je ta stvar tukaj spet oživel, ali pa so šele postali nacisti.«

»Pravijo, da so same afriške čete.«

»Afriške čete ali ne, tega ne vem, toda ti fanatični obrazi mi niso všeč.«

CANKARJEVCI

»Banditi so isto noč vlomili v podružnico združene delavnice DAF (Deutsche Arbeitsfront - Nemška delovna fronta) na Zg. Dobravi, okraj Radovljica in pokradli za 4000 RM blaga, nato pa v hiši neke izseljene osebe razbili vrata in omare ter pokradli perilo in obleke. Na Sp. Dobravi pa so prisilili hlapca Zupana, da je vpregel konje in naložil na voz krmo iz gospodarjevih zalog, narkar so hlapca odvedli s seboj kot talca. Vendar je Zupanu uspelo pobegniti...«

Tako torej: oni so pri nas kot okupatorji lahko ropali in izseljevali, partizani pa ne bi smeli delati prehranjevalnih akcij. To naj bi pri njih izzvenelo kot vlamljanje in ropanje. V zvezi s tem ni težko uganiti, kaj so hotele okupacijske oblasti. Pri ljudstvu naj bi se širila propaganda, da uporniki niso nikakršna vojska svojega ljudstva, temveč navadne tolpe, ki divje žive po gozdovih, odtrgane od ljudi in se preživljajo in izživljajo z ropanjem in ubijanjem.

Toda takšno zmerjanje ni pomagalo, kajti vsa njihova dejanja so bila en sam zločin, boj partizanov pa nujna aktivnost na svoji zemlji za svoj, narodni obstoj!

Zdaj, ko smo s cankarjevci prišli v Dražgoše, nekaj besed o tem kraju.

Dražgoški otroci so jih opisovali po svoje. Takole povedo:

— Dražgoše so gorska vasica. Cepi pod robom Jelovice v prelepi Selški dolini, med pašniki in visečimi njivicami, sredi hrušč in češenj. Razdeljene pa so na tri zaselke: najzahodnejši se imenuje Pri cerkvi, na sredi je na Pečeh ali v »gunik vasi, najvzhodnejši del nad katerim se dviga skala Jelena — zdaj Bičkova skala — pa je zaselek Jelenšče. Naša nova vas šteje 63 hiš. Med vojno so Nemci staro vas porušili. Niti ene hiše niso pustili... Pri nas se ukvarjamo s poljedelstvom, živinorejo, očetje in starejši bratje pa hodijo v Jelovico sekati in voziti les... Pri nas znamo peči tudi »mali kruheki«.

Tako otroci. Dražgoše so raztegnjena, prijazna vas. Tedaj je bilo tam 83 številka v Prosvetnim in Sokolskim domom v višini 860 m nad morjem. Na drugi strani globeli je ponosna Novakova kmetija, nekdanja domačija svobodnjakov. Samo te hiše niso požgali. Takrat so Dražgoše šteje 444 prebivalcev. Odročnost in strmina jih je silila, da so bili že tedaj nekakšna republika zase.

Do prihoda cankarjevcev Dražgošani pravzaprav še niso v polni meri poznali vojne. Do tedaj se jih še ni dotaknila preveč s svojo trdo roko. Na Silvestrovo in na Novega leta dan 1942 pa so po vasi opazili gruče oboroženih ljudi, ki so kadili in se med seboj mrmraje pogovarjali. Oblečeni so bili napol vojaško, napol civilno. Vsi pa so imeli na pokrivalih rdeče zvezde.

Tudi njihovo orožje je bilo že na prvi pogled vseh vrst. Domačini so jih čudno ogledovali in nekako zaslutili, da je zdaj »vojna« prišla tudi k njim. Zato so jih spočetka prestrašeno ogledovali in bili nezaupni, kar tudi niso skrivali. Večina je o partizanih slišala že marsikaj, videla jih pa še ni. Zaenkrat ta vojna še ni bila njihova stvar, zato so po vsej sili še naprej hoteli živeti prejšnje mirno življenje. Kdo bi jim to zameril?!

A ko se je zdanilo, so neznani partizani šli v hiše in ljudem začeli tolmačiti, kdo so in kaj hočejo. Povedali so tudi, da se za nekaj časa nameravajo v tej vasi celo naseliti. Mimogrede so vaščanom voščili srečno in mirno novo leto!

Domačini, sicer dobri ljudje, so s tem prihodom začutili, da bo zaradi tega prišlo nadnje nekaj hudega in so jih nekateri celo prosili, naj bi šli raje drugam. Bali so se posledic, če pridejo tja gori za njimi tudi Nemci!

Pomajkanje kadrov in telovadnic

največje ovire za uspešno šolsko telesno vzgojo

V sredo se bo spet sestel Svet za šolstvo, kulturo in prosveto pri OLO Kranj. Člani Sveta bodo predvsem razpravljali o problemih šolske telesne vzgoje. Za to sejo je pripravljeno glede teh problemov tudi posebno poročilo, iz katerega povzemamo nekaj misli. Predvsem pa bi se za danes zadržali pri dveh osnovnih problemih: kadrih in telovadnicah.

Vsa leta doslej so bili v naših šolah za telesno vzgojo odgovorni strokovni predavatelji in razredni učitelji. Število strokovnih predavateljev pa se je v kranjskem okraju dokaj počasi večalo in je tudi v letošnjem šolskem letu ostalo še nekaj popolnih osnovnih šol brez strokovnih učiteljev telesne vzgoje. V lanskem šolskem letu so bile na primer brez telesnovzgojnih pedagogov šole v Gorjah, Dupljah, Preddvoru, Predosljah, Lipnici, Kranjski gori, na Jezerskem in Primorskem. Na teh šolah so poučevali telesno vzgojo bolj ali manj prizadevni predavatelji drugih predmetov, zaradi česar se razumljivo tega predmeta niso lotili z večjo zainteresiranostjo, ker tega največkrat tudi čas ni dopuščal. Opravičljivi so primeri, kjer teh mest ni bilo možno zapolniti zaradi pomanjkanja učnih moči, obsojati pa je treba tiste šole, ki teh mest sploh ne razpišejo, ker jemižejo telesno vzgojo za predmet, s katerim je najlažje dopolnjevati učno obveznost. S takšno nezdravo prakso je treba prenehati, tako kot je treba prenehati z nameščanjem telesnovzgojnih pedagogov na nekaterih šolah zato, da imajo zadostno pomoč tudi razne

zen tega so tudi vse tako obremenjene, da v večini primerov ne morejo zadovoljiti vseh krajevskih potreb. Se vedno pa se uveljavlja praksa zidave novih šolskih poslopij v več fazah, kjer je telovadnica v tisti fazi, ki zelo dolgo ne pride na vrsto. Takšni primeri so v Železnikih, Dupljah in Stražišču pri Kranju, vse pa kaže, da bo podobno tudi z novo šolo v Selcah. Ze večkrat je bilo na najrazličnejših sestankih poudarjeno, da so nujno potrebne telovadnice v Železnikih, Kranjski gori, Preddvoru in Cerkljah, vendar brez uspeha. Ugodneje smo doslej reševali le problem igrišč in telovadišč. Večina igrišč je sicer še neurejenih, vendar je v glavnem rešen problem vsaj zaradi zemljišč, na katerih naj bi imele šole brez telovadnic športna igrišča in telovadišča. Seveda pa s tem problem telesne vzgoje na šolah ne bo rešen, ker so igrišča na prostem največ lahko v uporabi, ko imajo učenci šolske počitnice. Brez telovadnic si torej sistematične telesne vzgoje ne moremo zamisljati. Zato bi bilo prav, da bi se tega problema lotile vse prizadete organizacije in ga skušale v najkrajšem času rešiti. — B. F.

Izberite najboljše športnike Gorenjske

ANKETIRANCI, KI BODO S SVOJIMI PREDLOGI DESETORICE NAJBOLJSIH ŠPORTNIKOV GORENJSKE NAJBЛИZE KONČNEMU REZULTATU NAŠE ANKETE, BODO PREJELI NASLEDNJE NAGRADE:

1. NAGRADA 3000 DINARJEV.
2. IN 3. NAGRADA PO 1000 DINARJEV.
4. DO 6. NAGRADA PO 500 DINARJEV.

MED NAGRAJENCI BOMO UPOSTEVALI VSE TIŠTE, KI BODO DO 22. NOVEMBRA POSLALI NA UREDNIŠTVO »GLASA« PREDLOGE ZA 10 NAJBOLJSIH ŠPORTNIKOV GORENJSKE. — RAZEN OJMENJENIH NAGRAD JE UREDNIŠTVO PRIPRAVILO TUDI PREHODNI POKAL, KI GABO OB PRAZNOVANJU DNEVA REPUBLIKE PREJEL NAJBOLJSI ŠPORTNIK GORENJSKE.

Uredništvo

ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT

SLOVENSKA CONSKA NOGOMETNA LIGA

Čakamo odgovor na dvoje vprašanj

Triglav : Krim-Odred 1 : 1 (1 : 0)

Kranj, 12. novembra — V predzadnjem kolu jesenskega dela republiškega nogometnega prvenstva bi kranjski Triglav na svojem igrišču zaslužil visoko zmago nad ljubljanskim Krimom, vendar so dogodki nanesli tako, da je domačinom pripadala le ena točka. Ko so namreč po občutni premoči Triglavčanov v 39. minuti drugega polčasa Krimovi napadalci prišli pred gol in streljali vanj, je šla žoga mimo nog igralcev in rok vratarja Dagarina ter se je ustavila na sami gol-črti. Dagarin se je vrgel nanjo, medtem pa je stranski sodnik dvignil zastavico v znak doseženega gola. Le minuto kasneje so imeli domačini priložnost, da tudi v golih prikažejo svojo premoč, ko je sodnik Blečak iz Soštanja ravnilo dosodil prekrišek na Bajžljem v kazenskem prostoru Krimovcev, pa se je med potjo (tačas je opominjal Dagarina II, ki se je prepilal s soigralcem) premislil in dosodil indirektni udarec! Prizadevanje napadalca Bajžlja s sto odstotno priložnostjo za dosego gola se je tako izšlo. Morda bo o tej presoji Blečaka poročal delegat svojemu forumu, vsaj moral bi.

TRIGLAV: Dagarin I — Brezar II, Rozman — Dagarin II, Perkovič, Martinovič — Gošče, Norčič, Bajželj, Jerman, Stular I; KRIM-ODRED: Istinič — Zabu-kovec, Malec — Bohinc, Bergelj, Toni — Dal, Kastelic, Regally, Škraba, Klaus. Takoj v prvi minuti je Norčič s srede podal čez glavo Bajžlja pred gol do Jermana in Goščeta, ki pa se je prepozno odločil za strel. V 4. minuti je Bajželj že zadel vratnico, le tri minute kasneje pa isti igralec s 15 — vratarja! V 10. minuti so domačini izvedli kot, vendar je Martinovič streljal mimo vrat; kasneje je vratar Ljubljancem pokazal Norčiču svoje sposobnosti, tako da do rezultata ni prišlo. Iz tega pa se prav dobro vidi velika premoč Triglavčanov, za katere sta danes spet nastopila Brezar II in Norčič, saj smo dogodke na igrišču opisali tako kot so si sledili, ne da bi pri tem namenoma prezrli akcije gostov, ker jih v resnici ni bilo. Do sape so prišli šele po 20. minuti. V 25. minuti je »plavi 9« Triglava na 16-metrovki prejel žogo, napravil dva naletna koraka in

jo polvisoko streljal v desni kot vrat, medtem ko je Istinič le z očmi lahko spremljal njeno pot. V 37. minuti so imeli Kranjčani spet tako, če ne še lepšo priložnost, vendar je prišlo do usodnega nesporazuma med Goštom in Norčičem, oziroma Norčič ni razumel Goštove namere. Drugi polčas je bil razmeroma enakovreden po igri obeh moštvev. Regally je v 84. minuti izkoristil gnečo in udaril pred vrata, žoga je obstala na črti... dvomljivo zadetek smo že opisali. Sporna je tudi odločitev indirektnega udarca za Triglavane v kazenskem prostoru, ko so Krimovi igralci prigovarjali sodnika, naj ne dosodi enajstmetrovke! Mladinci: Triglav : Krim 5:0

Zadnji športni rezultati

- I. ZVEZNA LIGA:
Dinamo : Partizan 0:0
Sarajevo : Beograd 0:0
Velež : Novi Sad 2:0
Vojvodina : Rijeka 1:0
Hajduk : Borac 3:0
Crvena zvezda : Vardar 3:1
- II. LIGA
— ZAOHDNA SKUPINA
Proleter : Maribor 3:2
Borovo : Split 0:0
Sibenik : Sloboda 0:2
Sibenik : Karlovac 2:1
Varteks : Zeljezničar 0:1
Lokomotiva : Trešnjevka 2:2
- SLOVENSKA CONSKA LIGA
Slovan : Klavbar 2:2
Ljubljana : Kovinar 3:0
Rudar : Pirija 2:2
Triglav (Kranj) : Odred-K. 1:1
Celje : Gorica 0:1
Triglav (Ljub.) : Sobota 6:1

Več resnosti v občinski ligi

Zaradi vse večjega zanimanja za rokomet je bila letos ustanovljena v Kranju občinska rokometna liga v katero je bilo vključenih 6 moštvev. Ker so to povečini šolske ekipe brez lastnih finančnih stroškov tekmovanja krije OZTK njih sredstev, je bilo določeno, da Kranj. Da bi bilo prvenstvo še bolj zanimivo, je telovadna komisija sklenila, da se prvak prihodnje leto uvrsti v okrajno ligo. Zal pa se je to tekmovanje popolnoma izrodilo in ni doseglo svojega namena. Največji krivec za to so ekipe same, ki kažejo za prvenstvo premalo resnosti. V njihovih vrstah nastopajo registrirani igralci, nekateri igralci nastopajo v dveh moštvih, ali pa ekipe sploh ni na tekmo. V treh kolutih, ki so bila doslej na sporedu, so bile odigrane le 3 tekme, vendar je morala telovadna komisija 2 registrirati s 5:0 zaradi nastopa registriranih igralcev, na 4 tekmah pa se je pojavila le ena ekipa. V ekipi tekstilne šole je nastopil igralec Mladosti, zato je obe

tekmi izgubila s 5:0, Mlekarska šola in Tiskanina pa sta nekaj tekem predali brez borbe. Jesenski del prvenstva je zdaj prekinjen, vprašanje pa je, če se bo tekmovanje spomladi sploh nadaljevalo, saj za 2 ali 3 moštva, ki so ostala resna, nima pomena organizirati lige.

REPUBLICKA NAMIZNOTENISKA LIGA

Odločilna zmaga

Kranj, 12. novembra — V prvenstvenem, dvoboju republiške namiznoteniške lige je danes domači Triglav premagal Odreda iz Ljubljane z rezultatom 9:4. To srečanje je bilo odločilno za naslov republiškega prvaka, ker sta se pomerili doslej še neporaženi moštvi. Prav zato so bili posamezni dvoboji zelo zanimivi, predvsem moški par in srečanje Tomc: Vecko.

Po tej zmagi so Kranjčani najbližji naslovu republiškega ekipnega prvaka, če bodo tudi v naslednjih tekmah zaigrali tako kot doslej.

Rezultati : Tomc : Pirc 22 : 20, 21 : 19, Frelj : Vecko 19 : 21, 19 : 21, Teran : Godina 21 : 13, 18 : 21, Teran - Tomc : Vecko - Godina 24 : 22, 15 : 21, 22 : 20, Čadež : Pirc 21 : 17, 21 : 17, 10 : 21, Plut : Errath 21 : 13, 21 : 17, Plut - Knap : Pirc - Zrimce 21 : 16, 14 : 21, 21 : 17, Tomc : Vecko 18 : 21, 21 : 16, 21 : 12, Teran : Pirc 21 : 11, 21 : 16, Frelj : Godina 21 : 15, 21 : 17, Plut : Pirc 8 : 21, 14 : 21, Čadež : Errath 21 : 15, 21 : 8, Plut - Teran : Pirc - Vecko 24 : 22, 13 : 21, 21 : 16.

Objavljamo še končno lestvico okrajne lige:

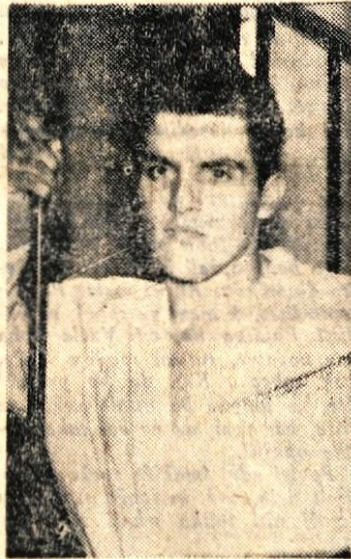
Triglav	9	8	1	0	186:107	17
Iskra	9	8	0	1	183:102	15
Križe	9	5	2	2	150:119	12
Storžič	9	4	1	4	118:118	9
Mladost B	9	4	1	4	122:125	9
Borac	9	2	4	3	114:122	8
Radovljica	9	1	4	4	123:157	6
Sava	9	2	1	6	108:167	5
Tržič B	9	2	0	8	146:190	4
Duplje	9	1	2	6	103:150	4

Strelič: Sumandl (I) 60, Rus (T) 49, Dobre (K) 45, Gašperšič (R) 44, Leibacher (T-B) 43, Ješe (K) 42, Blažič (I) 41, Zorman (Sa) 39, Sladoje (B) 36 govol itd.

L. S.

GIMNAZIJA (KRANJ) V LIGI

Kranj, 12. novembra — Danes je bil v Kranju kvalifikacijski turnir za vstop v II republiško odbojkarško ligo. Poleg ekipe kranjske gimnazije so sodelovale še vrste Jelšan, Kriškega in Kočevja. Kranjčani so vse 3 tekme dobili s 3:0 in se tako skupaj s Kočevjem, ki je zasedlo 2. mesto, uvrstili v ligo.

KRANJ, 12. novembra — Stane Stare je v današnjem dvoboju navdušil gledalce z lepimi in učinkovitimi meti svojih nasprotnikov. Jutri bo nastopil v Zagrebu na kvalifikacijskem tekmovanju za svetovno prvenstvo, poleg njega pa še 8 najboljših borcev iz vse države

Brez telovadnic bo problem sistematične telesne vzgoje na šolah ostal nerešljiv